

Μάθημα: ΕΠΑ 304 (ΓΑΙΝ 120) Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης

Εαρινό εξάμηνο ακαδ. έτους 2015-15. Παρασκευή (11:30-14:30). Αμφθ. Δ7' (Πανεπιστημιούπολη Γάλλου)

Χρονοδιάγραμμα: 19/2, 26/2, 4/3, 11/3, 18/3, ~~25/3~~, 1/4, 8/4, 15/4, 22/4, [ΠΑΣΧΑ], 13/5, 20/5, 27/5

Υπεύθυνος μαθήματος: *Ελευθεράκης Θεόδωρος*. *Επικοινωνία*: (τηλ. γραφείου: 2831 0 77667, email: elfthet@edc.uoc.gr)

Α. Στόχος μαθήματος

Στόχος του μαθήματος είναι να εξοικειώσει τους φοιτητές με τις **βασικές έννοιες** της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης και να τους εξοπλίσει με την κατάλληλη **θεωρητική υποδομή**, η οποία αποτελεί προϋπόθεση για την κατανόηση των **θεσμών, των διαδικασιών και των αποτελεσμάτων** των **σύγχρονων εκπαιδευτικών συστημάτων**, των σχέσεών τους με τους άλλους θεσμούς (οικογένεια κ.ά.), καθώς και του ρόλου τους στην **αναπαραγωγή** και **άρση** των εκπαιδευτικών και κοινωνικών ανισοτήτων.

Β. Περιεχόμενα μαθήματος

- 1. Εισαγωγή 1: Κοινωνιολογία και Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης**
Z. Z. Rousseau, A. Comte, J. Dewey, E. Durkheim, K. Mannheim, Fr. Clarke.
- 2. Εισαγωγή 2: Διαδικασίες του Κοινωνικού Γίγνεσθαι. Συνιστώσες της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης**
Κοινωνικοποίηση (E. Durkheim, T. Parsons, R. Dahrendorf). Αναπαραγωγή. Κοινωνική ομάδα & η Κοινωνική συνοχή της. Κοινωνική ένταξη. Εκπολιτισμός. Εκπαίδευση- Αγωγή- Παιδεία.
- 3. Η οικογένεια στη διαδικασία του Κοινωνικού Γίγνεσθαι**
Η οικογένεια ως φορέας κοινωνικοποίησης και οι σύγχρονες μορφές της
Η σύγχρονη οικογένεια και η κοινωνικοποίηση των παιδιών της -πρακτικές ανατροφής-
- 4. Η επίδραση της Κοινωνικής Θέσης (Κοινωνική Προέλευση) της οικογένειας στη σχολική επίδοση**
Κοινωνική διαστρωμάτωση (κοινωνική θέση, κοινωνική τάξη, κοινωνικό στρώμα)
Κοινωνική θέση/προέλευση (συνθήκες ζωής, γνώρισμα της οικογένειας) και σχολική επίδοση
- 5. Ο ρόλος του Σχολείου στη Σύγχρονη Κοινωνία**
Η εξέλιξη της σχολικής εκπαίδευσης. Εκπαίδευση στη σύγχρονη κοινωνία
Το μέλλον της δημοκρατικής εκπαίδευσης. Δημοκρατικά σχολεία χωρίς βία-αγωγή ειρήνης
Η πανεπιστημιακή εκπαίδευση και ο φοιτητικός συνδικαλισμός
- 6. Εθνικό ή ταξικό Σχολείο; Η σχολική γνώση ως 'ιδεολογία της άρχουσας τάξης'. Νεώτερες θεωρητικές προσεγγίσεις για τον κοινωνικό ρόλο του σχολείου**
- 7. Η Ανισότητα στην Εκπαίδευση (Θεωρίες που εξηγούν -τα αίτια- τις Εκπαιδευτικές ανισότητες)**
8^α. Θεωρίες: J. Coleman & Chr. Jencks, A. Jensen, B. Bernstein
8^β. Θεωρίες: T. Parsons, P. Bourdieu, Συμπεράσματα

Γ. Βιβλίο, σημειώσεις & προαιρετική ενισχυτική εργασία, Εξετάσεις & λοιπές πληροφορίες

1. Το βασικό **βιβλίο** θα είναι, με επιλογή σας, ένα από τα τέσσερα, παρακάτω, βιβλία:

α. Bourdieu, P., Passeron, J.-C. (2014). *Η αναπαραγωγή. Στοιχεία για μια θεωρία του εκπαιδευτικού συστήματος*. Αθήνα: Αλεξάνδρεια.

β. Καλογιαννάκη, Π., Καρράς, Κ. (2012). *Η ΓΛΩΣΣΑ ΤΩΝ ΤΟΙΧΩΝ'. Τα graffiti στα Πανεπιστήμια την εποχή της 'κρίσης'*. Αθήνα: Δαρδανός.

γ. Ελευθεράκης, Θ. (2006). *Εθνικό σχολείο: Ιδεολογικές, κοινωνικοπολιτικές και φιλοσοφικές συγκρούσεις στο Μεσοπόλεμο*. Αθήνα: Gutenberg.

δ. Νικολάου, Σουζ.-Μαρ. (2009). *Θεωρητικά ζητήματα στην Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης*. Αθήνα: Gutenberg.

2. Κάθε **Παρασκευή**, μετά το πέρας της παράδοσης, ή και πριν, θα τοποθετούνται, στην πλατφόρμα της MOODLE (elearn.uoc.gr) ως **ηλεκτρονικό μάθημα** στο δικτυακό τόπο: <https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=134> (Σύστημα Διαχείρισης Μάθησης του Πανεπιστημίου Κρήτης) /Μαθήματα: Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης/Μάθημα ΕΠΑ 313 (KOIN 100), α. οι **σημειώσεις/παρουσιάσεις του μαθήματος** (υπό μορφή word ή power point), τις οποίες θα κατεβάζετε και θα μελετάτε με τη βοήθεια των ερωτημάτων που βρίσκονται στο τέλος τους & β. άλλες πληροφορίες, οι εισηγήσεις των προαιρετικών εργασιών των φοιτητών κ.λπ.

3. Μπορείτε να αναλάβετε, **προαιρετικά**, μικρή **προσθετική εργασία** ενισχυτική του βαθμού σας, **έως 4 βαθμούς** (2 συγγραφή σε **Word+2** παρουσίαση σε **Power point**).

Το όνομα και τον τίτλο του βιβλίου ή του θέματος θα **δηλώσετε σε κατάσταση** που θα κυκλοφορήσει στις πρώτες 8 παραδόσεις (έως και 8-4-2016). Οι φοιτητές από το Ηράκλειο μπορούν να δηλώσουν το θέμα ή το βιβλίο με mail (elfthet@edc.uoc.gr).

4. Οι **εξετάσεις του μαθήματος** θα γίνονται **με κλειστές σημειώσεις και βιβλία** και θα έχουν τη μορφή **ανοικτών ερωτήσεων γνωστικού** και **κριτικού** χαρακτήρα, οι οποίες θα απαντώνται με **λακονικό** (σύντομο, εύστοχο) και **καίριο** τρόπο, χωρίς **παπαγαλία** και αποστήθιση. Άρα, η μελέτη θα γίνεται προσπαθώντας να κατανοήσετε τις έννοιες και τα σχολικά, εκπαιδευτικά φαινόμενα και όχι να **παπαγαλίσετε** ή να αποστηθίσετε κείμενα.

5. Για τους **φοιτητές των τμημάτων του Ηρακλείου** θα πραγματοποιηθούν **επιπλέον μαθήματα-διαλέξεις (2-3) στο Ηράκλειο**, σε ημερομηνίες που θα ανακοινώνονται από τη Σχολή Θετικών Επιστημών, για την όσο δυνατόν καλύτερη ενημέρωσή τους, ως προς το αντικείμενο, τη συνολική του εικόνα και τις εξετάσεις του μαθήματος. Τα υπόλοιπα μαθήματα θα παρακολουθούν με τι οδηγίες και τις σημειώσεις που θα ανεβαίνουν στο e-learn κάθε εβδομάδα. Οι **γραπτές εξετάσεις** του Ιουνίου 2016 θα πραγματοποιηθούν & στο **Ηράκλειο** για τους φοιτητές αυτούς.